

KLIMAAT-EN BIODIVERSITEITSCRISIS – KANSEN VOOR EEN BETER LOKAAL BELEID

MEEDENKEN NAAR EEN NIEUW BELEID: EEN SCHEPEN VOOR NATUUR EN KLIMAAT

Straks steken nieuwe lokale besturen van wal. Deze vertegenwoordigers zullen tot 2030 het lokaal beleid uitstippelen rond tal van beleidsuitzichten.

Wij hoeven weinigen nog te overtuigen dat de klimaat-en biodiversiteitscrisis belangrijke effecten hebben op de algemene leefkwaliteit van de inwoners, uitdagingen betekenen voor landbouwers en ondernemingen. Anderzijds is iedereen bezorgd of deze crisis kan gekeerd worden of op zijn minst beheerst. Niet alleen op Europees, federaal of Vlaams niveau zullen stappen genomen worden. Ook zal elk lokaal bestuur hieromtrent een beleid moeten uitstippelen en concrete initiatieven moeten nemen. Niets doen, ook op lokaal vlak, is geen optie.

Als natuur-en milieuvereniging is het eveneens onze zorg. Sinds decennia werken wij positief samen met alle actoren in de regio en ook met onze lokale besturen. Met dit memorandum nodigen wij iedereen uit om samen verder na te denken en acties te ondernemen. Samen kunnen wij zoveel meer, want onze plattelandsregio kan beter.

WIJ ZULLEN HET SAMEN MOETEN DOEN ! INSPRAAK EN OPENBAARHEID

De klimaat-en biodiversiteitscrisis zullen belangrijke inspanningen vragen van iedereen. Het zal sneller gaan en een diepe mentaliteitswijziging vragen om draagvlak en vooruitgang te krijgen met nieuwe maatregelen en initiatieven. Niet alleen in het toepassen (en handhaven !) van de bestaande regelgeving, ook de manier van beleid voeren is belangrijk. Inclusief beleid, aan de hand van de SDG's (de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen), kan slechts tot stand komen als we afstappen van de traditionele manier van beleid vormen. We moeten de uitdagingen samen aanpakken, in dialoog gaan en écht rekening houden met de gefundeerde voorstellen.

Natuurpunt De Torenvalk staat dan ook in de eerste plaats voor een overlegmodel waarbij niet de sectoren apart, maar wel onderling in grote lijnen de voorstellen aftoetsen. Duidelijk aangeven wat de verwachtingen zijn, waarom en kijken hoe dit in samenwerking met de andere sectoren vorm kan krijgen. Transitie en het draagvlak ervoor bereik je niet per sector apart, maar wel door samen de lijnen uit te zetten.

De gemeente kan voor heel wat expertise beroep doen op de hulp van het Regionaal Landschap West-Vlaams Hart, de Bosgroep, het Agentschap Natuur en Bos, de partners van de "Gemeente voor de Toekomst", de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, enz. Met Natuurpunt De Torenvalk bieden wij ook onze deskundigheid aan.

Een essentiële partner om hier echt werk van te maken is een schepen van Natuur en Klimaat, die deze bevoegdheid invult, met als doel tegen 2030 als gemeente belangrijke stappen vooruit te zetten en samen met de raden en teams, concrete projecten uitwerkt met alle stakeholders.

We zullen het moeten samen doen: én de gemeentebesturen, én de bevolking, én de hogere overheden, én het middenveld. We rekenen erop dat onze gemeenten klaar staan om in te schrijven op het hoogste niveau binnen het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP).

GECORO'S EN MILIEURADEN ALS INSPRAAKORGANEN OPWAARDEREN

Als vereniging uit dat middenveld constateren we dat de milieuraden en Gecoro's waarin we een vertegenwoordiger hebben, niet meer optimaal werken. Belangrijke punten worden niet of te laat op de agenda geplaatst. Met geformuleerde adviezen wordt weinig rekening gehouden. Daarom moeten ook natuur- en milieuverenigingen gelijkwaardig aan andere maatschappelijke actoren betrokken worden bij het inventariseren van problemen, overleggen, plannen en uitwerken van de ambities, maar ook bij het zoeken naar een draagvlak.

Ook milieuraden zijn belangrijke schakels om laagdrempelige acties te ondernemen naar de bevolking of om het beleid te inspireren. Zowel beleidsverantwoordelijken, ambtenaren als hun voorzitters kunnen hun werking stimuleren of ... afremmen. Wij stellen op het terrein vast dat een goedwerkende milieuraad vaak een hefboom is om de bevolking positief te stemmen rond nieuwe initiatieven.

EVEN ACHTERUIT ZIEN VOOR EEN BETERE TOEKOMST

Voor ons memorandum voor de volgende bestuursperiode in de gemeenten vertrekken we graag vanuit de huidige toestand in onze gemeenten. Het is een beperkte greep uit gegevens die raadpleegbaar zijn voor iedereen. Geen obscure cijfers, maar naar onze mening essentiële parameters dat elk beleid ter harte moet gaan. Wij wijzen hiermee niemand of niets met de vinger, maar weten wel dat tegenover de klimaats- en biodiversiteitscrisis er nog heel veel werk aan de winkel is. Zie <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be>

Bebouwingsgraad – een plattelandsregio.

We nemen hiervoor relevante cijfers rond groen en water, die afwijken van het Vlaams gemiddelde. Hieronder blijkt dat de bebouwingsgraad in onze gemeenten overal (behalve in Oostrozebeke en Wielsbeke) onder het Vlaams gemiddelde liggen, dat klopt want we zijn overwegend een natuurarme plattelandsregio. In **Wielsbeke** nemen bedrijven en transportinfrastructuur een groot aandeel in van het ruimtebeslag. Dit heeft ook een impact op de uitstraling en de beleving van ons landschap.

Maar hiermee mogen wij niet achterover leunen. Er zijn tal van belangrijke milieuproblemen gevolg van intensieve land- en tuinbouw. Hier moeten oplossingen worden gevonden, want landbouw en natuur hebben elkaar nodig.

Bossen en buurtgroen – onder het gemiddelde !

Feller afwijkend is de oppervlakte bossen en buurtgroen, waarbij al onze gemeenten onder het gemiddelde liggen. Opvallend is wel dat Ruiselede en Wingene beter scoren voor bos en buurtgroen dan onze andere gemeenten. Nog opvallender is dat de stad Tielt met 1,5% het laagst scoort van al onze gemeenten.

Afvalwater – het moet beter

In onze streek hinken we ook achterop bij de waterzuivering. Het percentage gezuiverd afvalwater zit overal onder het gemiddelde. Dit komt ook omdat de IBA's, de individuele behandelingsinstallaties

voor afvalwater, in onze gemeenten nog onvoldoende geïnstalleerd werden, de subsidies zijn er nochtans. De Kaderrichtlijn Water bepaalt dat onze waterlopen en grondwater een goede kwaliteit moeten behalen tegen 2027.

In **Wielsbeke** bedraagt de zuiveringsgraad volgens de VMM (2022) slechts 77,3%. De rioleringsgraad in Wielsbeke bedraagt 94,7%. Dit lijkt niet slecht, maar tegen 2027 zou dit volgens de EU-waterrichtlijn op 100% moeten staan. In Wielsbeke zijn 33 woningen die niet aan de riolering kunnen worden aangesloten, maar slechts 3 daarvan hebben een individuele behandeling voor afvalwater (IBA) geïnstalleerd, terwijl dit wettelijk verplicht is.

Waar iedereen de mond vol van heeft : ontharden

Uit het betonrapport 2.0 halen we nog het percentage verhardingsgraad in 2021 aan. De helft van onze gemeenten scoren bovengemiddeld, waarbij Wielsbeke (de 8ste gemeente in heel Vlaanderen) en Oostrozebeke er uitschieten. Onze meer landelijke gemeenten en Tielt scoren onder het gemiddelde maar hebben toch een hoge verhardingsgraad. Dat komt omdat in onze gemeenten meer dan de helft tot 85% van de verharding in zachte bestemmingen ligt.

Zie <https://www.natuurpunt.be/projecten/betonrapport-2024>

Wielsbeke heeft met een verhardingsgraad van 27,7% de bedenkelijke eer om tot de koplopers in Vlaanderen te behoren. Helaas stopt het hier niet bij, want Wielsbeke kent nog steeds een bovengemiddelde (179m²/dag) verhardingssnelheid. Met zo'n verhardingssnelheid wordt de uitdaging almaar groter om de Vlaamse doelstelling te behalen die stelt om tegen 2050 geen extra verharding over te houden ten opzichte van het referentiejaar 2015. De opgave voor Wielsbeke luidt dan ook om de komende 26 jaren zo'n 61,5 hectare opnieuw te kunnen ontharden.

	Bebouwingsgraad	Bossen en boom- gaarden%/opp	Buurtgroen %/opp	Gezuiverde afvalwater %	Betonrapport 2.0 % verhardingsgraad 2021
TIELT	18,50%	0,4	1,5	82	14,1
MEULEBEKE	24,90%	0,4	2,7	61,8	17,4
WIELSBEKE	44,40%	2,1	7,3	81,9	27,7
OOSTROZEBEKE	34,00%	0,8	2,2	61,4	22,3
DENTERGEM	23,90%	4,6	8,6	63	14,1
RUISELEDE	15,80%	6,9	12,3	57,8	10,4
WINGENE	16,50%	8,6	14,5	67,8	11,9
PITTEM	17,30%	1,9	3,8	70,1	13,4
LICHTERVELDE	23,40%	2,6	3,5	66,3	16,4
ARDOOIE	23,90%	2,3	4	64,6	17,8
VLAAMSE GEWEST	28,70%	13,3	23,9	86	15,2

DETTIEN KANSEN VOOR UW GEMEENTE

Yes we can ! Een robuust natuurnetwerk, geen utopie voor dromers, maar een doel tegen 2030.

Onze speerpunten richten zich voornamelijk op het ontwikkelen van een robuust natuurnetwerk. Beheersen van het hemel-en grondwater, samen met periodes van langdurige droogtes staan voorop. Verstandig draineren, water ophouden, laten insijpelen en vertraagd afvoeren richting grotere

rivieren, het lijkt de logica zelve, maar nog altijd lastig uit te voeren. Onze versnipperde woonkernen herdenken, met veel meer ruimte voor natuur en een buitengebied met meer aandacht voor groene dooradering van het landschap. Geïsoleerde natuursnippen verweven tot een natuurnetwerk dat tot ieders voordeur komt.

Er zijn kansen en middelen genoeg, mits een vooruitstrevende visie en goede wil. Yes we can!

1. Zet in op landschapsbeleving via trage wegen en zachte mobiliteit

De gemeente verbindt en vergroent de trage wegen in onze streek

Wielsbeke voert zijn opgemaakte trage wegen visie verder uit. De gemeente neemt hierbij rekening met twee belangrijke opmerkingen uit de milieuraad: door een gedegen handhaving moeten trage wegen die ongegrond werden afgesloten terug toegankelijk gemaakt worden. Vermijd zoveel mogelijk verharding of zelfs halfverharding, want dit neemt een stuk de natuurbeleving weg voor de recreatieve wandelaar, het drijft de inrichtingskosten onnodig op en het nodigt uit tot (conflicten met) bijvoorbeeld fietsverkeer die daar niet bedoeld is. Trage wegen kunnen wel voorzien worden van groengordels (struiken en waar mogelijk bomen) die voor schaduw of windbreking zorgen voor de recreant, en voor natuurverbinding voor fauna en flora.

Vb van trage wegen die nog verbonden en/of vergroend kunnen worden die wij belangrijk vinden: verbinding Gaverstraat, trage weg langs de Gaverbeek (Oostrozebeke).

2. Bossen en bomen versterken de natuur in ieders buurt

De gemeente Wielsbeke kent een bovengemiddelde vraag naar meer groen door de inwoners. Naast de verdere inrichting van het Leembos te Ooigem in het kader van het Leieherstel Seine-Schelde, kan Wielsbeke ook elders meer inzetten op bosuitbreiding en het verbinden van de bosfragmenten via haar groen-blauw netwerk.

De gemeente beschermt maximaal bomen in woongebied en open ruimte

De gemeente verhindert dat er waardevolle bomen gekapt worden.

De gemeente denkt bij zijn bomenbeleid niet alleen in aantallen, maar ook in grootte en volumes zoals kroonbedekking.

De gemeente werkt zowel aan inventarisatie van openbare bomen als van privé-bomen.

Ook buiten het bos bieden bomen de beste oplossing tegen hittedagen en tegen fijnstof. De kanskaart bij het Wielsbeeks bomenplan (Regionaal Landschap West-Vlaamse Hart) stipt locaties aan waar nieuwe bomen kunnen aangeplant worden.

Naast het aanplanten van bijkomende bomen, kan Wielsbeke ook maximaal inzetten op het behoud van haar reeds aanwezige bomenareaal. Niet alleen op het openbaar domein (updaten bomenplan en optimaliseren van het boombeheer), maar ook op het privaat domein (een gemeentelijk kapbeleid die inzet op bescherming en handhaving). Verder engageert de gemeente zich om waardevolle bomen maximaal te beschermen, ook bij openbare werken. De gemeente kan dit engagement concretiseren door bij werken nabij bomen steeds de impact te laten inschatten door een bomenexpert (European Tree Technician). Hiervoor worden niet alleen een visie ontwikkeld, maar ook stedenbouwkundige voorschriften die, aan de hand van een gedegen monitoring, de verbindingen voorzien. Om de verplichtingen bij bouwen en verbouwen te ondervangen, wordt steun voorzien. Kan in

samenwerking met het Regionaal Landschap en natuurinclusief bouwen en verbouwen met behulp van Acasus, Vogelbescherming, Natuurpunt en Velt.

3. **Zet in op biodiversiteit in jouw gemeente**

De gemeente onderneemt acties voor soorten en hun leefgebieden

De gemeente vermijdt hindernissen voor padden en salamanders.

De gemeente onderneemt acties voor wilde bijen - ook van belang voor de landbouwers - en doet mee aan het Kruisbestuiversplan van het regionaal landschap/provincie.

Wielsbeke kan hiervoor een bijenplan laten opmaken door een expert van Natuurpunt.

Wielsbeke : de gemeente moedigt landbouwers aan om kieviten te beschermen.

Wielsbeke is trots op haar zwaluwen en ondersteunt haar kolonies door het verder promoten van huiszwaluwnesten en door aanleg van meer poelen voor modder en insecten.

Wielsbeke beschermt haar vleermuizen door het behoud van (de toegankelijkheid van) haar kolonies (zoals o.a. de Laatvlieger in de kerktoren van Ooigem). Dit is trouwens een wettelijke verplichting. Maar de gemeente kan haar vleermuizenkolonies beter ondersteunen door het installeren van zomerverblijven (vleermuizenkasten) en het verder uitbouwen van structuurrijke beplanting (bomen, heggen, houtkanten, holle bomen, ...).

De gemeente werkt aan haar ecologisch groenbeheer

Wielsbeke kiest voor minder intensief maaien van het gemeentelijk groen en een groter areaal bloemenrijk grasland. De uitwerking hiervan draagt tegelijkertijd ook bij aan de uitwerking van haar bijenplan en beperkt het onderhoud tot het geregeld maaien van een onderhoudsstrook en het twee maal per jaar maaien van de bloemenweide.

Wielsbeke: inventariseert de 'verloren hoeken' en brengt er meer natuur: onderhoudsvriendelijk en stimuleert biodiversiteit, ontmoeting en welzijn.

4. **Infiltrer daar waar het moet én versnel aankoopbeleid in cruciale vernattingsgebieden**

Bv de oeverzones aan ecologisch kwetsbare beken en in groene zones aankopen en inrichten als ecologische verbinding.

5. **Een efficiënt droogte- en hemelwaterplan voor elke gemeente**

De gemeente zet voldoende in op infiltratie, buffering, vertraagde afvoer en ruimte voor water.

Er is een eerste aanzet tot een hemelwaterplan voor de gemeente Wielsbeke. Bij deze eerste visievorming wordt vooral ingezet op waterberging en waterretentie. Ook de kansen om water te infiltreren, vooraleer de lager gelegen gebieden worden bereikt, kunnen beter benut worden. Bossen en bomen vervullen de beste sponswerking in een landschap.

Voor waterretentie kan de aanleg van natuurlijk ingerichte bufferbekkens overwogen worden, met in eerste instantie opvangcapaciteiten langs natuurlijke waterlopen.

Bv beek die terug meer ruimte kan krijgen: ingebuisde Loverbeek terug open maken.

Naast het inzetten op het heropenen van waterlopen en oude Leiemeanders, zou de gemeente ook maximaal moeten inzetten op het behoud van haar blauw patrimonium waar zij haar verleden aan dankt: de Oude Leie. Hierbij denken we aan het beschermen van de landschapskwaliteit rond oude Leiemeanders (geen woonuitbreiding). Het dempen van oppervlaktewateren, zoals de Oude Leiearm aan Unilin, is in de huidige context al helemaal

uit den boze. De gemeente kan samen met Unilin (die het Charter Duurzaam Ondernemen heeft onderschreven) de Leiemeander te bestendigen voor de toekomstige generaties door een bestemmingswijziging naar natuur te realiseren.

6. Er wordt netto één vierkante meter per jaar per inwoner onthard

Elke gemeente stelt een onthardingscoördinator aan en introduceert het principe één vierkante meter verhardten = 2 vierkante meter ontharden voor alle bouwprojecten

Deze coördinator ziet er onder meer op toe dat bij elke heraanleg van de openbare ruimte minstens een deel van de verharde omgeving terug doorlaatbaar wordt, en zo mogelijk aangeplant wordt. Hierbij zoveel mogelijk de bestaande vegetatie integreren in de nieuwe plannen.

Wielsbeke behoort tot de koplopers in Vlaanderen wat verhardingsgraad betreft. Om de Vlaamse ambitie te behalen (die stelt dat tegen 2050 de verhardingsgraad op het niveau van 2015 teruggebracht wordt) zal Wielsbeke een zeer ernstige inspanning moeten leveren. Vlaanderen beveelt aan om enerzijds bij nieuwe bouwprojecten de bijkomende verharding aan banden te leggen én elders te compenseren à rato van 2m² ontharden voor elke 1m² nieuw ingeplande verharding. Anderzijds wordt aanbevolen om de onthardingsgolf in te zetten met een streefdoel van 1m² ontharden per jaar per inwoner.

Een onthardingscoördinator ontwikkelt een onthardingsstrategie waarbij er onder meer op toegezien dat bij elke heraanleg van de openbare ruimte minstens een deel van de verharde omgeving terug doorlaatbaar wordt, en zo mogelijk aangeplant wordt. Hierbij zoveel mogelijk de bestaande vegetatie integreren in de nieuwe plannen.

De gemeente zet met haar vergunningenbeleid in op minder verharding en ophoging en laat dit niet toe in overstromingsgevoelige gebieden.

Op privaat terrein – in het bijzonder de industrieterreinen – kan de gemeente Wielsbeke met een onthardingscoördinator extra inzetten op ontharding. Door buffering en infiltratie op eigen terrein te voorzien kunnen grote verharde oppervlakten afgekoppeld worden van de riolering. Inspiratie is er tegenwoordig zat op onder andere www.blauwgroenvlaanderen.be en door samenwerking met POM – Bedrijventerreinen van de Toekomst. Hierdoor wordt de regio niet alleen klimaatrobuuster maar ook aangenamer om te wonen en werken, want in Wielsbeke zijn de woongebieden en industriezones dicht tegen elkaar uitgegroeid. De gemeente ontwikkelt een visie om te streven naar hemelwater neutrale bedrijventerreinen en verkavelingen.

De gemeente doet mee aan de actie ‘Tegelwippen’ met voldoende grote ambities, zowel voor particulieren als bedrijven.

Met een deelname engageert men zich ook duidelijk naar een beleid richting ontharden.

7. Stimuleer burgers om hun tuinen klimaat robuust in te richten

De gemeente werkt samen met het regionale landschap om een project ‘tuinrangers’ op poten te zetten.

De gemeente werkt samen met het regionale landschap om de koppeling van klimaatrobuust verbouwen/renoveren met een klimaatrobuuste tuinaanpak te promoten met aandacht voor

hemelwateropvang, waterinfiltratie, beschaduwning, biodiversiteit, ... Een project zoals 'tuinrangers' kan hiervoor opgezet worden samen met het Regionaal Landschap, maar ook Acasus en vrijwilligers van VELT en Natuurpunt kunnen hierbij begeleiden.

(Gevel)tuinen kleuren de straat en zorgen voor levende voortuinen

Wielsbeke heeft al jaren een geveltuinreglement, het zou fijn zijn om een aanzienlijk aantal geveltuinen te realiseren.

Wielsbeke stimuleert ecologische tuinen en terreinen.

Wielsbeke zet in op infiltratie in tuinen en op terreinen.

Wielsbeke inventariseert groene hoeken om deze natuurlijk en onderhoudsvriendelijk in te richten met in iedere buurt pluk-en deeltuinen.

8. In 2025 wordt een kaart opgesteld met focuszones voor verdichting en waar niet meer gebouwd mag worden

De gemeente voorkomt de ontwikkeling van overtollige en slecht gelegen

woon(reserve)gebieden en hanteert hiervoor het decreet woonreservegebieden (7/7/2023). Het is niet toelaatbaar dat woonuitbreidingen gelegen langs de Leie/meanders nog verkaveld worden, zoals vorig jaar nog een aanvraag gedaan is in Sint-Baafs-Vijve.

De gemeente maakt groene RUP's, ook op verstedelijkte locaties en zet in op ontharding.

De gemeente herzielt haar bindende bepalingen van haar gemeentelijk structuurplan in functie van minder bebouwing en meer natuur.

9. Zet in op het behoud en herstel van een groene dooradering van het (landbouw)landschap

Wielsbeke: de Leievallei moet zoveel mogelijk intact blijven, ook buiten de projectgebieden van het Leieherstel Seine-Schelde.

Wielsbeke werkt een visie uit in samenspraak met de verschillende overheden en Natuurpunt voor het behoud, de uitbreiding en het herstel van een groen/blauw netwerk in de gemeente. Voortvloeiend uit de Habitatrichtlijn is er de decretale opdracht om natuurverbindingengebieden af te bakenen. Ook de gemeente Wielsbeke dient hieraan mee te werken. Om van het bebouwd gebied ook een leefgebied te maken van de verschillende soorten die de regio rijk is en om in kader van klimaatverandering ook binnen verstedelijkt gebied verbindingen te voorzien voor de plant- en diersoorten, ontwikkelt Wielsbeke een Groenvisie. Combinaties met het versterken van het sociale weefsel in buurten, de aanpak i.k.v. de gezondheidseffecten o.w.v. hittestress of wateroverlast, met de aanpak voor de flora en fauna maken deel uit van de holistische aanpak van de gemeente.

De gemeente herwaardeert de open ruimte en zorgt ervoor dat ons gehavend landschap geherwaardeerd wordt.

De gemeente legt bij het verdwijnen van kleine landschapselementen heraanplant op en stimuleert de aanleg van extra kleine landschapselementen zoals houtkanten, hagen, poelen, bomerijen, bosjes, struwelen, wegbermen.

Wielsbeke herwaardeert zijn bermen, maakt een houtkantenplan op met als doel effectief de aangelanden te stimuleren houtkanten opnieuw aan te planten.

Natuurpunt De Torenvalk doet dit o.a. door het samenwerken met stakeholders (gemeenten, Regionaal Landschap, provincie,...) en werkt er zelf aan op onze Dag van de Natuur.
Wielsbeke werkt aan een gezamenlijk project voor de Dag van de Natuur.

10. Stel een gemeentelijk erosiebestrijdingsplan op

Bij de maatregelen tegen erosie steeds denken aan vergroeningsmogelijkheden.
Bij afhellende percelen (zonder grachten) respecteren landbouwers het openbaar domein gelegen langs de (verharde) weg. Deze publieke strook buffert de afstromende moddermassa.

11. Proper water, dat is helder

Tegen 2015 moest volgens de Europese Kaderrichtlijn Water al het oppervlaktewater in een gezonde toestand zijn. We bevinden ons momenteel in de derde uitstelperiode om dit te realiseren. De periode loopt af in 2027. De beleidsmakers uit de aankomende legislatuur zullen dus ter verantwoording worden geroepen waar het oppervlaktewater niet aan de eisen voldoet.

De gemeente Wielsbeke kent voor haar afvalwater een zuiveringsgraad van slechts 77,3% (VMM, 2022). Samen met de rioolbeheerder zal een tand(je) moeten bijgestoken worden. Woningen die niet op het rioolstelsel kunnen worden aangesloten, zijn verplicht om een individuele afvalwaterbehandeling (IBA) te voorzien. De gemeente kan best dringend inzetten op een betere handhaving, maar kan ook faciliteren om met externe partners en Europese subsidies IBA projecten te bundelen, naar het voorbeeld van www.leaudegem.be. Waar het de gemeente aan mankracht en expertise ontbreekt om Europese dossieraanvragen uit te schrijven, kunnen partners zoals POM, Vives, Vlakwa, ... de nodige ondersteuning en tijdswinst bieden.

12. Geef Wielsbeke terug adem

Samen met Oostrozebeke vormt Wielsbeke één van de fijnstof ($PM_{2,5\mu m}$) hotspots in West-Vlaanderen. Wielsbeke kende in 2022 een jaargemiddelde van $14\mu g/m^3$, met pieken tot wel $128\mu g/m^3$ (cijfers VMM, 2022). Dit is onlosmakelijk gekoppeld aan de aard van de industriële activiteit in onze regio. Door een lokale overheid kan niet lichtzinnig omgesprongen worden met de leefkwaliteit voor haar burgers en gasten. Om het aantal overschrijdingen van de Europese norm voor fijnstof te reduceren, kan de gemeente principieel geen omgevingsvergunningen meer toelaten die leiden tot bijkomende fijnstof uitstoot in onze regio. Vergunningshernieuwingen kunnen enkel wanneer dit gepaard gaat met een daling van de fijnstof uitstoot op dat bedrijf.

13. Gebruik de bestaande fondsen en voorzie cofinanciering voor aankopen door natuurverenigingen om de natuur- en klimaatdoelstellingen van de gemeente te realiseren

Momenteel zijn er heel wat fondsen waar de gemeenten kunnen uit putten.
Zo is er het regiofonds 'natuur', de blue deal projecten, de Ventilus compensaties, gebiedsdeal Leievallei, Lokaal Energie- en Klimaatpact, provinciale subsidies bij projecten 'Gemeente voor de Toekomst', Leader, andere klimaatfondsen, enz.
Wielsbeke zit in de gebiedsdeal droogte Leievallei van de Blue deal.

Trage wegen – veel vliegen in één klap

De herwaardering van Trage Wegen is laaghangend fruit in de ambitie om als gemeente natuur robuuster te worden. Het zijn oude lokale verbindingswegen, waarbij de eigenaar doorgang moet geven. Veel wegen zijn nog in beheer en eigendom van de gemeente. **We streven in al onze gemeenten naar een echt trage wegenbeleid via de opmaak van een beleidskader traag netwerk.**

Dat bestaat uit drie delen:

- een visie op de gewenste ruimtelijke structuur van het traag netwerk;
- operationele beleidskeuzes;
- een afwegingskader.

Zo'n beleidskader helpt de gemeente een gestroomlijnd beleid te voeren rond trage wegen. Operationele beleidskeuzes maken het mogelijk meteen en gericht aan de slag te gaan op het terrein. Dankzij het afwegingskader - een reeks richtlijnen die helpen om besluiten te nemen - zijn ad hoc-beslissingen verleden tijd en krijgt de administratie duidelijke handvaten om beslissingen te nemen over verzoekschriften over trage wegen van burgers.

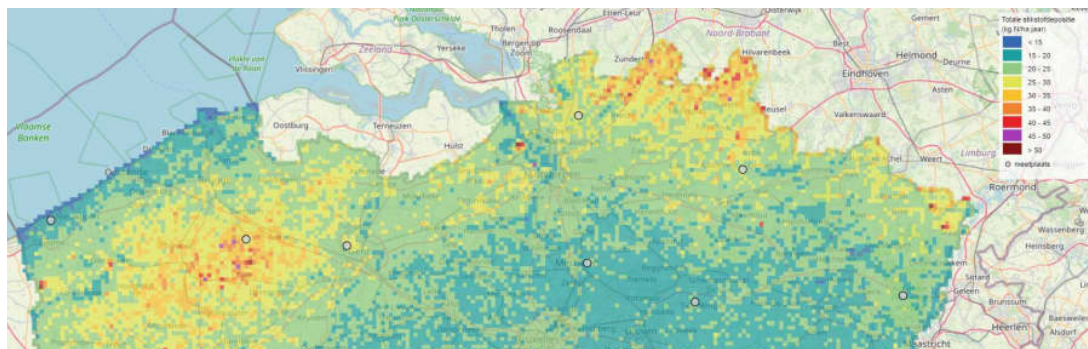
Een naambordje wijst de weg!

Dit is echt niet moeilijk. De gemeenten zorgen ervoor om de trage wegen leesbaar en herkenbaar te maken. Veel van deze wegen hebben op basis van de Atlas een authentieke naam. Geef de buurt en het landschap opnieuw identiteit.

Bekend is bemind. Wanneer een trage weg een naambordje heeft of ingetekend staat op een trage wegen kaart, wordt hij stevast meer gebruikt. Zeker bij wegen met een privaat uitzicht - bv. bij een oprit of een tuin - voelen passanten en buurtbewoners zich sneller welkom als het openbaar karakter van de weg duidelijk is. Het spreekt voor zich dat verbodsbordjes of bordjes 'privaat' niet geduld worden om een openbare trage weg te versperren. Aangelanden worden hierop gewezen. Een naam zorgt er ook voor dat er over de trage weg gesproken kan worden.

En ja, ook de gemeente is een deel van de oplossing voor Europese of Vlaamse problemen (die ook de onze zijn)

Zorg voor een drastische verbetering van de algemene kwaliteit van het buitengebied, om de impact op ons (versnipperd) natuur- en bosareaal te beperken. Dat behelst een sterk stikstofbeleid dat de druk op kwetsbare bossen en natuur inperkt, het reduceren of bannen van bepaalde pesticiden en beperken van bemesting in de nabijheid van natuur en waterlopen, en het reduceren van chemische stoffen via het vergunningenbeleid. Onze gemeenten hebben hier een belangrijke rol in te vervullen. Natuur en landbouw kunnen hand-in-hand gaan.

Bijkomend kan de gemeente initiatieven nemen om fijn stof, stikstof ... in de lucht te reduceren:

- o duurzame energie opwekken en stimuleren bij de particulieren en bedrijven;
- o verkeer beperken in de kernen
- o hoogstambomen en struiken langs de wegen
- o snelheidsbeperkingen opleggen
- o fiets promoten en bijhorende veilige infrastructuur uitbouwen...

Een nieuwe gezondheidsdoelstelling rond milieugezondheidszorg : 3 – 30 – 300 ?!

Niet alleen onze levensstijl, maar ook onze leefomgeving hebben impact op de gezondheid. Vlaanderen lanceerde eind 2023 een eerste Klimaatgezondheidsplan. Het plan is een antwoord op de internationale vraag van de Wereldgezondheidsorganisatie om meer aandacht te hebben voor de gevolgen van het klimaat op de gezondheid. Het plan brengt een boodschap van hoop.

Mag het dan ook de ambitie zijn van het lokaal bestuur dat zoveel mogelijk van haar inwoners kunnen genieten van een duurzame, groene, en boomrijke leefomgeving, waarbij men in elke woonwijk streeft naar de regel van 3-30-300. Deze regel stelt dat elke Vlaming vanuit zijn/haar woning zicht heeft op 3 bomen; elke woonwijk in Vlaanderen beplant wordt met voldoende bomen zodat een kroonbedekking van minstens 30% bereikt wordt; en elke Vlaming een significante, kwalitatieve en toegankelijke groenzone op minder dan 300 meter van zijn/haar deur heeft. Om de verkoelende en waterregulerende werking van bomen in dichtbebouwde gebieden te verzekeren, is de 30% kroonbedekking en schaduwwerping ook op wijkniveau een voorwaarde.

Zie www.detorenavalk.be voor het memorandum van elke gemeente in ons werkingsgebied.